

ERDÉLYI

Ngs. Ramaszetter Róbert urnak
HUNGARIA 1., Disztér 2. utca. Budapest

Főszerkesztő
DR. PAÁL ÁRPÁD

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak: Helyi: Egész évre 900, félévre 400, negyedévre 210, egy óra 70 le.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Főmunkatárs
DR. GYÁRFÁS ELEMÉR

Hitler kijelentette, hogy eltapossa a csóvát és azokat is, akiknek kezében van

Az eltűnt Münzenberg képviselő, Lenin barátja irányította Kun Béla mellett a magyarországi kommunizmust, a hírhedt Galilei kör és a Tisza István meggyilkolását

Berlinből jelentik: Hitler szerdán este egy nemzeti szociálista gyűlésen beszédet mondott, amelyben többek között — mint joggalant — visszautasította ellenfeleinek azt a követelését, hogy terjessze elő munkatervét. Beszédében megemlékezett a Reichstag felgyújtásáról is: Bejelentette, hogy minden erővel és rendelkezésére álló eszközzel letöri a sötét hatalom terrorját és biztos abban, hogy Németország győzni fog. Eltapossa — ügymond — a csóvát és azokat, akiknek az a kezében van.

Göring porosz belügyi biztos, a birodalmi gyűlés elnöke ugyancsak szerdán este rádióbeszédet mondott, amelyben ismertette a kedden érvénybe léptetett szükségrendeletet. Felemlítette többek között, hogy a kommunisták hétfő-kezdre virradó éjszaka meg akarták szállani a birodalmi fővárost.

Londonból jelentik: Az alsóház szerda esti ülésén Doothley konzervatív képviselő kérdést intézett a külügyminiszterhez: van-e értesülése a Németországban előállott komoly helyzetről. Ha igen: szándékos-e intézkedéseket tenni a Németországban élő angolok élet- és vagyonbiztonságának megőrzésére. Ennek érdekében hajlandó-e a német kormány-nál eljárni?

Sir John Simon külügyminiszter az interpellációra válaszul kijelentette, hogy természetesen állandó jelentéseket kap a németországi helyzetről. Viszont ami az ott élő angolok élet- és vagyonbiztonságát illeti, feltételezi, hogy a birodalmi kormány most is teljes tudatában van felelősségének és nincs ok, hogy ezirányban lépéseket tegyen.

Doothley ezután még egy kérdést tett fel: módjában áll-e a külügyminiszternek felvilágosítást adni arra nézve, hogy Hitlerék állítólag Hindenburg elleni összeesküvés kapcsán államcsínyre készülnek?

Simon erre is csak azt válaszolta, hogy állandó jelentések folytán tájékozva van minden németországi eseményről.

Megrendszabályozzák a külföldi laptudósítókát is

Berlinből jelentik: Illetékes helyen megintették a külföldi lapok tudósítóit, mert rosszulják, hogy lapjaik fantasztikusan kiszínezett és elferdített híradásokat közölnek a német eseményekről. Külön intést kapott a félhivatalos francia hírszolgálati iroda: a Havas-ügynökség, amely a birodalmi gyűlés épületének

lángrollobbantásával kapcsolatban azt jelentette, hogy az rendőri beugratók kezdeményezésére történt.

Az olasz sajtó helyesli a német eseményeket

Rómából jelentik: Az olasz sajtó általában helyesli a német események fejleményeit és örömlüknek adnak kifejezést, hogy a kormány a veszedelmes kommunista-tervet letörte.

Eltűnt Münzenberg képviselő, Lenin barátja, a gyújtogatás értelmi szerzője

Berlinből jelentik: Illetékes körökben a parlamenti gyújtogatás értelmi szerzőjének a már tegnap is említett Münzenberg dr kommunista képviselőt tartják, aki a tűz kitörése után nyomtalanul eltűnt: Ő volt a szovjet pénzügyi diktátora Európában. Az ő kezén mentek keresztül a kommunista agitációkra szánt milliók, ő rendelkezett az úgynevezett „vörös segély” alap összegei felett és ugyancsak ő volt a legjelentékenyebb tényezője Magyarországon is a kommunista eszmék propagálásának.

Münzenberg már a háború előtt is Lenin legszűkebb baráti köréhez tartozott és a háború alatt is a forradalom felszításán munkálkodott.

A háború alatt ő támogatta a budapesti Galilei-kört és ő küldte Magyarországra Dusinszka asszonyt, aki a forradalom előtt letartóztatásba került, amikor a Galilei-kört feloszlatták. Később azonban kiszabadult és a kommunizmus alatt fegyveresen, uniformisban járt és Kun Béla híveihez csatlakozott.

Az is kiderült most már, hogy Lé-kay-Leitnert, Tisza István gróf merénylőjét szintén a Münzenberg-féle agitáció fűtötte. Münzenberg az októberi forradalom után járt először Magyarországon, a rendőrség erővel hajszát indított ellene, de nem sikerült elfogni.

Wagast rendőrkapitány, a politikai osztály akkori vezetője, maga is tagja volt a kommunista pártnak. A kommunizmus bukása után azonban leleplezte Münzenberg agitációját Magyarországon.

Münzenberg a londoni Arcos nevű kereskedelmi vállalatnak is vezetője volt, amely annakidején óriási botrányok között MacDonaldd első kabinetjét megbuktatta. Általában Münzenberg volt az, aki a legjelentékenyebb szerepet játszotta Európában a kommunista propaganda terén.

Kapitalizmus, bolsevizmus, kereszténység

Igen jellemző, ahogyan a német birodalmi gyűlés palotájának a felgyújtása miatt egész világ riadtan fordul Európának a közepé felé. Ezen az Európaközépen, a keleti bolsevizmus és a nyugati kapitalizmus között óriási átmeneti területként vonaglik Németország. Ha ezt az átmeneti területet sikerül a bolsevizmusnak megszereznie, akkor Oroszország betört Európába és elfoglalta azt, mert magáévá tette Európa legtechnikusabb és legszervezhetőbb népét. Ha Németországban sikerül a bolsevizmusnak úrrá lenni, akkor egész Európa, a maga összes múltjával, összes tulajdonrendszerével, tőkésuralmával és erre épített művelődésével össze kell, hogy omoljék. Németországgal bukkik az egész Európa.

A berlini tűz az ilyen végzetes fordulatok sejtése miatt vont oda, a tüzvész helyére az egész világ riadalmát. Azaz hogy... e riadalom csak a régi rend embereiből és intézményeiből döbrent föl, de a riadalom külső megjelenéséhez hasonlóan egyéb ideges mozdulatok is voltak. Ez ideges mozgásokban nem ijedtség, hanem taszítani akarás volt és a bosszankodás, hogy a gyújtogatás nem sikerült. Németország még nem érett meg a szovjeturalom befogadására, a nemzeti irány erős ökölrel tud visszacsapni a gyújtogatókra és felforgatni akaróira. Akiknek ez nem tetszik, azok is a megriadókhoz csatlakozva, tágitják a szemüket, s zavaros hangjukkal földiani akarják az ijedés és elszörnyedés lármáját.

Ez a kiegészítő láрма is érdekes. Ösztön-szerű fejveszkelés, hogy a benzin visszafelé robbant s a gyújtogatók arcába szórt lángokat. De van e fejveszkelésben valami továbbtörteni akaró felocsudás is és a terrortaktikának valami hirtelen újraéledt öntudatossága. Ez a maga jajgatásával azért ordít, azért kombinál, azért mond új és új vadhíreket, hogy az ijedtségeket növelje. Így mintegy utánakapkod az egyszer nem sikerült felforgató tervnek, mely az ijedtségek általánosságával akart zavart támasztani, s aztán a zavarosban halászni.

Fontosnak tartjuk, hogy a riadtság, az aggodalom, s az ijedtség és ijjesztés ilyen kevert hangulatában a német kereszténység pártja: a katolikus centumpárt nyugodt hangon szólal meg, s a hatalmon ülőket is, a közönséget is, a külföldet is ezzel a nyugodt szóval csillapítja: „Örizzük meg idegeinket!” — mondja a centrum főlapja, a Germania. És kimutatja, hogy a kommunista rémtett mennyire a kommunisták ellen fordítja a fejlődéseket, s így még a kommunisták szempontjából is milyen politikailag kiobbantás volt. Aztán világosságot követel abban, hogy a szociáldemokraták mennyire voltak részeseik. Végül megállapítja, hogy „a német nép túlnyomó többséggel támogatja a birodalmi kormányt minden intézkedésében, ami ezekben a kritikus órákban a rend fenntartására szükséges.”

Az elsorolt megállapításokból komoly öntudat sugárzik elő és a jövő fejlődések ideg-mentes áttekintése. A keresztény eszme hordo-

zói biztosak a dolgukban, hogy a megriadt kapitalizmus és az ijesztgető bolsevizmus között egyáltalán nem szorulunk választásra. Mert nem áll az, hogy vagy a kapitalizmus marad, vagy csak bolsevizmus jöhet. Igaz, hogy a bolsevizmus a kapitalizmus szerves folytatása, de éppen azért együtt kell bukni a kapitalizmussal. A hullámzó események között, a szélsőségek viadalában, közbül, az emberiség természetes életének is megvan a

sziklaszilárd talaja. E talajon a kereszténység erkölcsége, a nemzeti erkölcsége, az otthonához ragaszkodó családi élet és az otthonának kenyeret keresni tudó munka dolgozik. Tulzások nélkül, irigységek nélkül, s hatalmaskodások és erőszakoskodások nélkül.

Ez a kereszténység fog diadalmaskodni a most dúló kapitalista-bolsevista vetélkedés fölött. Ez fog diadalmaskodni Németországban is és mindenütt az egész vonagló világon.

Egyre hevesebbé válik a miniszterek harca a költségvetés körül

— A hadügyi tárca felől az uralkodó döntését kérték —

Bukarest. Saját tud. Valóknak bizonyultak azok a sajtófeltevések, amelyek szerint a költségvetés összeállítása körül hetek óta tartó harc egyhamar le nem csillapolhat. *Gusti* közoktatásügyi miniszter valami 60 millióval kér többet, mint amennyit *Madgeariu* engedélyezni szeretne. *Joanitescu* 100 millióval, *Samsonovici* 75 millióval szeretné tullepni a határt s emellett a többi minisztériumokban is vannak 15—20 milliós túlkövetelések, úgy, hogy az egész kimaradó összeg 4—500 milliót tesz ki.

Azok az engedmények, amelyeket *Madgeariu* eddig tett és amelyekről beszámoltunk már, nem voltak elegendők a helyzet tisztázására, a miniszterek nem látják biztosítva tárcájukat, a pénzügyminiszter pedig ragaszkodik a tökéletesen kiegyensúlyozott költségvetéshez.

Nem számviteli tulbuzgóságból — mondja *Madgeariu*. — hanem mert erre a genfi egyezmény is kötelezi és mert ez az egyetlen mód arra, hogy a külföld végre jobb véleménnyel legyen Románia pénzügyi politikájáról.

A szerdai nap folyamán tovább tartottak a tanácskozások, amelyek során még sulyosodott a helyzet *Madgeariu* és az ellenszegülő miniszterek között. Küldöncök futkostak, folytonosan autók száguldáltak a városban és telefonok berregtek a miniszteri kabinetekben szüntelenül, majd összeültek a miniszterek *Mironescu* lakásán, aki tudvalevőleg a közvetítés és békítés szerepét játssza és akiről már tréfákat csinálnak a lapok, hogy ő a világ legtöbb gondú belügyminisztere, mert nemcsak az országban, hanem a kormányban is neki kell szegénynek a rendet fenntartania.

De a *Mironescunál* folytatott tanácskozássok sem vezettek eredményre. A feszültség a déli órákban oly nagy volt, hogy már szakadással kezdtek beszélni. Biztosra vették, hogy *Madgeariu* lemond. *Gusti* közoktatásügyi miniszter, hogy még jobban rontsa az egyezség kilátásait, újabb követelésekkel állt elő a nagy veszekedés közben: neki kell még 250 millió, hogy ebből fedezni tudja a tanítók előléptetésének költségeit... *Madgeariu* természetesen kereken visszautasította ezt, sőt még abba sem ment bele, hogy a rendkívüli költségvetésbe vegyék fel ezt az összeget. *Gusti* állítólag el is állt ettől az újabb követeléstől, sőt a végén a korábbi igényeit is hajlandó volt valamivel lefokozni.

A hadügyminiszterrel már semmiképpen sem birt *Madgeariu* megegyezésre jutni, úgy, hogy délben *Vajda*, *Mironescu* és *Samsonovici*

A bukaresti német követség a franciáknak tűzokozásról szóló hamis hírterjesztését cáfolja

Bukarest. Saját tud. A bukaresti német követség a következőket közli: A bukaresti lapok olyan külföldi táviratokat közöltek, amelyek szerint a berlini Reichstag épületében kiütött tűz agent-provocateurok műve lenne. A német kormány kétségtelen bizonyítékoknak van birtokában, amelyek igazolják, hogy úgy a volt királyi palotában, mint pedig a Reichstag épületében kiütött tűz kommunisták műve volt.

„Amor Sanctus“

Szent Szeretet Könyve
Középkori himnuszok
latinul és magyarul

Fordította és magyarázta
BABITS MIHALY

Gyönyörű amatőr kötés, ára 240 lei

A Magyar Szemle Társaság kiadása

Kapható az Erdélyi Lapok
könyvosztályánál.

közös audiencián jelentek meg az uralkodónál és eléje vitték a dolgot: döntsön ő, Károly király, aki úgy oldotta meg a kérdést, hogy *Samsonovici* a kért milliós helyett kapjon még 35 milliót. Hogy a többi miniszterek túlkövetelése tárgyában milyen álláspontot foglalt el a király, arról nincsenek értesülések.

A délután és este folyamán tovább folytak a tanácskozások, de kis kiigazításoknál nem vitték tovább a költségvetés ügyét.

Ma, csütörtökön délelőtt minisztertanács ült össze, hogy megoldást találjon a vitás kérdésekben.

Macsek horvát vezért nem engedték szabadon

Zágrábból jelentik: Minden más hírrel ellentétben a horvát parasztpárt részéről megállapították, hogy Macseket még nem bocsátották szabadon és a kormány nem is gondol erre. Sőt híre jár, hogy a kormány bünvádi eljárást indít Macsek ellen egy francia újságíró előtt tett nyilatkozatáért. A hír szerint Macseket államvédelmi bíróság elé akarják állítani.

Apponyi Gyulafehérvárt

1913 június 7—8

Egy olyan vonalú élet kilobbanásakor, mint amilyen nemzetünk nagy halottjává volt, különös erővel kap a lélekbe az a gondolat, hogy a valóban nagy szellemek igazi élete a halál után kezdődik s a halál pillanatában kél fel halhatatlanságuk napja. Kicsi földünk legnagyobb hatalmassága, a világsajtó is megállt egy pillanatra s tisztelgett a földről eltávozó kivételes magyar szellem előtt. E tisztelgés nemcsak a messze világitó elmének szólt, hanem a fenségesig emelkedő erkölcsi nagyságnak. Sok ragyogó cikk és gondolat rebbent végig a sajtó hullámain — köztük több, remeke a szívnek és észnek — de a nagyobb lapokban csak egyet olvastam s éppen e lap hasábjain, amely egyenesen rávilágított ezen erkölcsi jellem nemcsak honfitársait, hanem idegeneket, sőt ellenfeleket is lenyűgöző fenségének legmélyebb alapjára: eleven létté lett, magasztosan nemes katolicizmusára. „Apponyi Albert nemcsak névlegesen volt keresztény katolikus, de életének minden megnyilatkozásában. Imádkozott a végtelenségbe hatolóan s forró buzgóságot fejtett ki hitvallása követésében.” Ugyanazon buzgósággal kell védelmére s hirdetére annak hódító igazságait.

A végtelenből ránk tekintő nagy lélek e

vonásába akar ez a kis emlékezés gyöngye reflektorként bevilágítani.

Azt mondja Emerson, Amerika nagy bölcselője, hogy ha tudná, hol van az a mágnes, amely megmutatja, merre vannak a szellemileg nagy, kiváló emberek: mindenét eladná s e mágnes fölkeresésére még ma útnak indulna. Gyulafehérvárt meg olyan mágnes lakott, — s hála Isten — lakik ma is, akit maguk a nagy emberek kerestek fel. A mágnes Erdély apostoli lelkű főpásztora: gróf Majláth Gusztáv, a nagy ember pedig: gr. Apponyi Albert. A főpásztor meghívására jött volt közénk 1913 jun. 7-én délután, minden ünnepeltetést mellőzve, csaknem teljes inkoignitóban. E sorok írója éppen akkor igyekezett a püspöki aula kapuja felé, amikor azon Apponyi Albert belépett s boldog örömmel emlékszik vissza a pillanatra, amikor a püspök elébe sietett és a két nagy magyar lélek — az egyházi és a világi apostol — megölelte egymást. Ugy éreztük, hogy megdöbben az ősi fejedelmi város szíve is, amikor ez a fejedelmi szellem a földjére lépett. A nagy egyéniség közvetlen közelségében valami mondhatatlan, áttüzesítő varázs van. S valóban tüzes, lelkes nap volt az a Konstantin-jubileumi, jun. 8-i vasárnap.

A kereszténység felszabadulásának ezerszázéves jubileumát ülte a papnevelő és a főgimnázium ifjúsága s a nagyszerű ünnepet Apponyi jelenléte s ragyogó dikciója hatalmas távlatú eseménnyé szélesítette ki.

A fiúk már szombaton az elkövetkező

nagy holnaptól lázba esett buzgalommal hordták a lombot, a virágot, hogy lombbal, virággal hintsék meg annak az újtát akinek sarujáról nemzetnevelő, ideálhirdető misszióján soha le nem hullott a haza szent pora. Mint egy modern apostol járta be szép Magyarországot, nem volt az a kicsi hely, ahová el ne vitte volna a nemzeti lélek szeretete, szózatossá ajkáról szárnyaló eszmék áradtak a magyar szívekbe, az igaz hazafiság és vallásosság magasztos eszméi és mindenütt szívéhez ölelte nagy fiát a szerető nemzeti lélek.

Mikor a püspökkel együtt feltűnt nemes alakja — mi ott szorongtunk Kárpiss igazgatóval az élünkön a főgimn. előcsarnokában — kicsapó tűzként gyúlt ki az öröm az arcokon és az ajkakon; s mikor fellépett az emelvényre, a kiáradó lelkesedés percekig tartó tapsviharban zúgott el. Hogy tudtunk akkor örülni, lelkesedni, milyen friss lendület volt a szívekben! De még a legszívartabb cinizmus is felolvadt volna az elemi erővel kitörő érzelmek megemészítő lángjában.

Beszélni kezdett. A fűgás tornacsarnok kicsi volt ennek az orgonazengésnek. Örömmel jött el hozzánk Erdély nagy főpásztorának a meghívására, hogy annak az ötven évnek, amelynek előtte ő is ott volt, ahol a jelenlegi maturandusok állanak, annak az 50 esztendőnek gazdag tapasztalataiból merítve hírdesse a keresztény világnézet küzdelmét és diadalát.

A beszéd első felében élesen rajzolta a te-

Lepadatu volt miniszter panaszkolta a szenátusban a kolozsvári klinikák leromlott állapotát

Emlékeztetett Apponyira, hogy ő a béke-tárgyalás idején ezt a romlást megőrsolta

Bukarest. Saját tud. A szenátusban szerdán Lepadatu volt miniszter, mint a kolozsvári egyetem szenátora, interpellált a kolozsvári egyetemi klinikák ügyében.

— Már egy hónapokkal ezelőtti bejelentésben, — mondotta — felhívtam a kormány figyelmét arra, hogy ezek a klinikák az egyre csökkenő állami támogatás, valamint a külső és belföldi hitelezők egyre súlyosodó nyomása miatt nem bírják tovább fenntartani magukat. Most még nyomatékosabban kérem, segítsen a kormány a kolozsvári klinikák leírhatatlan anyagi nyomorúságán.

— Egyike ez az intézmény azoknak az állami berendezéseknek, amelyeket a magyar államtól technikai és tudományos tekintetben egyaránt kifogástalan állapotban vettünk át, éppen az átvétel idején. 1919-ben folytak Párizsban a tárgyalások Románia területi követeléseiről és a román igénnyel szemben a most elhunyt Apponyi Albert gróf azt juttatta kifejezésre, hogy a szóban forgó területeken visszaesést fog jelenteni kulturális szempontból az uralom megváltoztatása, hiszen Románia nem képes megfelelőleg kitölteni a magyar államtól átvett intézmények, így a kolozsvári klinikák kereteit.

— A következmények azt mutatták, — fejtegette tovább Lepadatu, — hogy tudományos tekintetben sikerült fenntartani a folytonosságot, de anyagi téren, különösen 1928 óta nagy leromlás észlelhető. Ez időpont előtt,

30—35 millióra rugott az államnak a klinikák részére nyújtott támogatása s ez az összeg folytonosan csökkent, míg végre a múlt évben már csak 11 milliót tett ki. Ezzel a pénzzel nem lehet fenntartani a klinikák berendezéseit, a legfontosabb és mindenfelé általánosan használt orvosi készülékeket, mint pl. a villanyozó gépeket, röntgen stb. sem lehetett már a végén állandóan üzemben tartani, mert minduntalan kikapcsolták a klinikák villanydrámát.

— A felvételre jelentkező betegeket egyre nagyobb számban utasították vissza, ami élenkítette a város magán-szatóriumainak versenyképességét. Minden vonatkozásban teljes

a leromlás és a budapesti rádió nagy elégtétellel szórta világgá a hírt, hogy a kolozsvári klinikák, amelyek a magyar uralom alatt így és így virágzottak, bezárás előtt állnak, mert a román állam nem bírja fenntartani őket!

Lepadatu ezután összehasonlította a bukaresti, jasi-i egyetemeknek juttatott állami támogatást a kolozsvári klinikáknak nyújtott segéllyel és megállapította, hogy ez utóbbi elenyészően csekély, noha látszólag elég magas összegek kerülnek Kolozsvárra egészségügyi célokra. Ezeknek a millióknak nagyobb részét azonban az egyetemhez közvetlenül is tartozó tudományos intézetek, mint például a Moldovan professzor vezetése alatt álló rákkutató intézet emésztí fel, amelynek fenntartásánál fontosabb lenne a klinikák rendes ellátása, ami nemcsak tudományos és szociális szükségesség volna, hanem a román nemzet presztízse is megkívánja ezt.

Gusti miniszter válaszában kijelentette, hogy a kolozsvári klinikáknak járó állami támogatást az új költségvetésben 17 millióra emelte fel.

Japan már elfoglalta Jehol-tartomány kétharmadát

Pekingből jelentik: A japánok bombázás után elfoglalták Ling-Juant és Csi-Feng várost, aminek következtében most már nyitva áll az út előttük a Jeholi főváros és Csendes óceán felé.

A kínaiak elkeseredetten védekeznek, de a japánok technikai fölénye szétmorzsolja őket.

A kínaiak ugyan saját győzelmükről

tesznek jelentést, de ez nem felel meg a valóságnak. A Csi-Fengért folytatott harcban mintegy ezer ember esett el. Mire a japánok a város birtokába jutottak, a város romokban hevert, úgy, hogy a japán vezérkart csak sátrakkban tudták elhelyezni. A várost a japán csapatok a mandzsu kormány nevében foglalták el. Ezzel már Jehol tartománynak kétharmad része van megszállás alatt.

Az osztrák kormány elcsapta a sztrájkoló vasutasok közül a főtisztviselőket. Bécsből jelentik: A szerdai vasutas-sztrájkkkal kapcsolatban tömeges letartóztatás történt. A sztrájk vezetésében és szervezésében résztvevő 27 magasrangú tisztviselőt felfüggesztették állásából. A kormány elhatározta, hogy drákói szigorral letör minden sztrájk-megmozdulást, amellyel a közrend nyugalmát és biztonságát veszélyeztetik.

Kávéházakban, vendéglőkben mindenütt kérje az „Erdélyi Lapok”-at.

E hó végén jelenik meg a magyar katolicizmus örök büszkeségének a

Katolikus Lexikon-nak

utolsó kötete.

Siessen az eddig esedékessé vált részleteket kiegyenlteni, hogy a kötet leszállítáának ne legyen semminő a adálya!

A négy kötet együttesen megrendelve:

vászonkötésben 2500.— Lei
félbőr-kötésben 3750.— <

„Erdélyi Lapok”
könyvosztálya.

ren a szellemi irányokat.

A keresztény egyház, a keresztény világnézet küzdelme tulajdonképpen társadalmi projekciója annak a harcnak, amely a nemes és nemtelen között az egyén lelkiületében végbemege; ez a harc kezdettől fogva meg volt és meg is lesz az idők végezetéig. Amint a magasabb régiók felé törő egyének állandó harcot kell vívni a rosszabbik felének ellentétes hatalmaival, akként a természetfölötti világrendben gyökerező kereszténységnek is állandó a küzdelme az ő világnézetétől elhajló, vagy azzal homlokegyenest ellenkező tábor törekvéseivel. Csak a küzdelem egyes fázisai mutatnak különböző képeket a múltban és napjainkban. A múltban a keresztény világnézetrel szemben állott mindig valami pozitívum. Az ellenkező harcnak, ha téves irányban is, de keresztény vonása volt. A reformációnak a beállott lazassággal szemben az erővel teljesebb kereszténység kivívása volt az eszménye. A 18. és a 19. század hatalmas szellemi mozgalmi alapjában nemes cél felé törtek, felszabadították az emberi értelmet, a gondolatot, de ledöntötték a tekintély uralmát, amelynek bukása mellett a szabadságnak igazi gyakorlása el sem képzelhető. A felebaráti szeretet helyébe az istennélküli humanizmust tették s hűtlen árva lettek tápláló anyjuknak, a keresztény egyháznak. De mindezen küzdelmeket eszmék sugallták, jobbnak gondolt igazságok lelkesítették, irányították.

— A keresztény világnézet — úgymond —

a jelenben (ez a jelen: a nagy háború előtti évek) olyan táborral áll szemben, amelynek lelkén sötét árnyként ül a lemondás szelleme, amelynek szívéből kiapadt az eszmék és eszmények kultuszának forrása; e tábor hangulatának bélyege a blazírtság, esztétikája az értelmetlen dadogás, a szép és rút összeforgatása, etikája a jó és rossz határainak a ledöntése: az erkölcsi nihilizmus. E nihilizmus szemben a keresztény világnézet harca nehezebb, mint a múltban. Csak annyiban könnyebb, hogy sok jóhiszemű lelket, akik nemes aspirációikban téves irányban keresték az igazságot, nem lesz nehéz visszahódítani.

Mindez a megállapítás találoan jellemezte az akkori s ma is tartó szellemi áramlatokat. Ma már azonban az az erkölcsi nihilizmus kilepött a letargia, a lemondás kódéből, átment nyílt támadásba és rendszeres, tervszerű harcot folytat minden ellen, ami pozitív kereszténység.

A beszéd második része a keresztény világnézet gyönyörű apolotheozisa volt. Magával ragadta a jelenlevőket, amikor az ifjuságot aposztrofálva, a következőket mondotta: Kedves ifjú barátaim, azt a gondolatot szeretném a lelketekbe vésni, hogy ragaszkodásunk a keresztény világnézet alapelveihez, a mi egyházunk tekintélyéhez, nem akadályozza annak, hogy bármilyen lelkesedjünk, ami az emberi szív érzelmi világában nemes, sem annak, hogy az emberi haladás előtt elzárkózzunk, hogy ideálok után törkedjünk; ellenkezőleg! Korlátokkal találko-

zunk az egyház tekintélyében, de e korlátok nem állanak előttünk, hogy eltorlaszolják a haladás útját, hanem mellettünk, hogy a haladásban elősegítsenek s az örvényektől és bukástól megóvjának. Az isteni alapokon nyugvó humanizmussal eltelt világszemlélet nem fordul el gögösen ellenfeleitől, hanem szeretettel siet a megtévedt ember felé s ezt mondja neki: Fiam, nálam nélkül meddő minden küzdelmed és erőfeszítésed, mert az az erő, amely tégedet nemes törekvéseidben segít, amely szárnyaidnak lendületet ad, az az erő nálam van.

A nagy szellem megnyilatkozásának a bűvös miliójében sokszoros erővel csengtek lelkünkbe egy másik nagy magyar szónok gondolatai: A nagy ember eszköz a felső hatalom kezében. Eszköz, aki által az igazságnak és a szabadságnak égi harsonájába a feltámasztó hangot maga az Isten leheltte bele. Ezért minden igazi nagy ember nem földi porból származott árnyék csupán, hanem egy kipattant szikra az istenségből, a szabadságból és igazságból, mert ez a szikra mindig lángra tudta gyújtani ennek elalélt lelkét, ezt a nagyon sokszor kiszáradt, de mindenkor tűzfogó anyagot. Minden igazi nagy ember égi hivatást hordoz az ő halandó szívében. Küldetik a nemzetnek, hogy új eszményekkel frissítse a meddő, terméketlen korszakot, mint ahogy az égi harmat is mindig felfrissíti a földnek hervadó virágját.

Apponyi jelenlétében végigrezgett a lelkekben e gondolatok igazsága. A főpásztor mondott neki méltó köszönetet. Sokaknak kellene

TÁRSADALMI ÉLET

A KATOLIKUS NÉPSZÖVETSÉG VILÁGNÉZETI KURZUST tart Kolozsváron március 8-tól április 5-ig. A világválságon töprengő emberiség előtt újból nagy erővel jelentkeznek a világnézeti kérdések. Ezért a Katolikus Népszövetség kolozsvári tagozata világnézeti kurzus rendezését határozta el, amely bizonyára nemcsak a katolikus intelligenciát fogja érdekelni, hanem mindazokat, akiket általában érdekel az emberiség sorsa s kíváncsiak arra, hogy a ma kérdéseire milyen feleletet ad az örökifjúkat mondott katolikus gondolat. A kurzus március 8-án (szerdán kezdődik és tart öt héten át, minden szerdán). Helyiség az egyházközség terme (Főter 14); idő délután 6 óra. Belépő-díj nincsen. Minden érdeklődőt szívesen lát a kurzus rendezősége. Program: *Március 8-án*, délután 6 órakor: 1. Dr. Maczalik Győző: A katolicizmus és a tudomány. 2. Dr. Bitay Árpád: A katolicizmus és Erdély történelme. *Március 15-én* délután 6 órakor: 1. Dr. Gyúrfás Elemér: A nemzetiség, a nemzet és nemzetköziség katolikus értelemben. 2. *Vorbuchner Adolf*: A katolicizmus és filozófia. *Március 22-én* délután 6 órakor: 1. Dr. Hirschler József: A katolicizmus és művészet. 2. *Balla Borisz*: A katolicizmus és irodalom. *Március 29-én* délután 6 órakor: 1. Dr. Sulyok István: A katolicizmus és politika. 2. Dr. Ambrus Imre: A katolicizmus és okkultizmus. *Április 5-én* délután 6 órakor: 1. Dr. Baráth Béla: A katolicizmus és szociális kérdés. 2. *Szociális testvér*: A katolicizmus és a nőkérdés.

A SZENTJÓBBI IRGALMAS NŐVÉREK vezetése alatt álló Mária-leányok egylete vasárnap szépen sikerült előadást rendeztek; színrekerültek: A szívesen látott vendég és A felsült ünnep-lők, dalos darabok. Az összes szereplők a kiváló betanítás folytán, amit Szily Vilma nővér és Nemesek Margit tanítónők vállaltak magukra, fényes sikert arattak, úgy, hogy az előadást közkívánatra meg kellett ismételnünk. Egyes játékokkal kitűntek: *Malozsák Margit, Forgács Erzsébet, Hábi Teréz, Malozsák Anna, Máté Etelka, Rehus Juliska, Nagy Ilon, Hollósi Anna, Retek Anna*. Az előadás után szűkkörű farsangi szórakozás volt.

A GYULAFEHÉRVÁRI KATOLIKUS LEGENYEGYLETben március 5-ikén, vasárnap délután fél hat órakor ismeretterjesztő előadást fog tartani dr. Baráth Béla teológiai tanár, a világhírű Batthyáneum könyvtár igazgatója. Az előadás címe: Katolicizmus és kapitalizmus. Az Egylet tanulságos és nívós ismeretterjesztő előadásait, amelyekre az elnökség jönnévű előadókat szokott felkérni, az egyleti tagokon kívül szépszámú érdeklődő közönség is látogatja.

— mondotta — a mai ünnepen hálát mondaná: a fiúknak, a tanároknak, a művészeknek P. Mócik Feliciánnak, az énekek betanítójának és vezetőjének, az illusztris közönségnek, de ma minden hála, minden köszönet egy hatalmas hálaérzetbe olvadva, ezt a nagy férfiúi illeti meg, akinek neve fogalom: gróf Apponyi Albert. Azt kívánta neki legfőbb jutalmul, hogy azok az eszmék, amelyekért elhagyva nyugalmát, elcsaládját, elköltve vagyonát, feláldozva egész erejét, apostolként járva az országot, — hogy azok az eszmék diadalt arassanak.

A tavaszi nap illata és fénye áradt el odakint. Bent két nagy egyéniség szikrázó tűzében gyönyörködöttünk; s azok az énekek, amelyeket P. Mócik vezetése mellett a fiúk páratlan finomsággal, nagy tökéletességgel adtak elő, az extázis fokáig emelték a hangulatot. Beállott a lelkekben a pillanat, mikor a szívre mintegy ráfeksznek az érzelmek és úgy tetszett, mintha megállt volna egy percre dobbanása; és a lélek redői közt átsuhan egy finom vonás az örökkévalóság esztétikájából...

Eltávoztakor sok-sok gyertyafényben uszott a főgimnázium és szeminárium valamennyi ablaka, megvilágítva a virágokból és falevelekből szőtt szép felírást: „Isten áldjon tanítasodért”. Az a sok csillogó gyertyaláng csak visszfényezte szimboluma volt annak a tűznek, amelyet Apponyi nagy egyénisége gyújtott a szívünkben.

Csikszreda.

Albert Vilmos.

A SZENTIVÁNLABORFALVAI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG épülő kultúrháza javára február 26-án tartotta műsoros táncestélyét. Felhő Klári népszínművet adták elő, *Balázs Nusika, Bordás Ferenc, Kiss Milike, Kőszeghy Rózsika, Vojkuj József, Rácz Lajos, Biró Ferenc, Opra János, Kelemen Gyula, Bordás Juliska, Vojkuj Annuska, Bordás István, Jaga Ferenc, Kiss Sándor, Jászi József, Kányády Német Ferenc, Német Annuska, Opra Dávid és Nagy Sándor* szereplők. Az estély úgy erkölcsileg, mint anyagilag szép eredménnyel zárult. Fenti estély befejezője volt a farsangi programnak, amely két tea-estélyt is magában foglalt. A bőjtje egy missziós Páttert vár a különben vegyes felekezetek közé ékelt kicsi egyházközség.

FARSANGI ÜNNEPÉLY A MARIANUMBAN. A női felsőkereskedelmi Akadémia hallgatói vasárnap, az intézet tornacsarnokában fényes és előkelő farsangi ünnepélyt rendeztek. Zsúfolásig telt a terem, sőt a folyosókat is ellepte a közönség. A minden részletében nívós műsort a kellemes humor kellékeivel fűszerezett elmés konferansz vezette be, amelyet egy jazz-band komikum nagystílusú előadása követett *Elmer Márta* karnagy, *Mikola Ilona* primhegedű, *Zárug Lenke* zongora játéka és az Akadémia IV. éves hallgatóinak közreműködésével. A kitűnően sikerült előadást a közönség megújra, éppen úgy a következő dalegyveleget is, amit a IV. éves hallgatók énekelték. Ezt követte a „Zsuzsa” című egyfelvonásos vigjáték, amelyben *Kovács Kató, Tóthpál Irma, Osgyán Borbála, Jaczkó Erzsébet* nagy rutinnal s általános derűséggel keltő komikummal játszották meg szerepüket. A jó hangulatot fokozta *Buday Erzsébet és Örmény Margit* pompás alakításában a „Vénasszonyok eszmecseréje” című dialog, amely után *Kolozsvári Olga* kecses Biedermayer-tánca, majd *Stefanidesz Illi* temperamentumos spanyol nemzeti tánca aratott nagy sikert. *Örmény Margit* ritka rátermettséggel előadott monológján egyszerűen mulatott a közönség, éppen, mint *Elmer Márta, Henter Lilly, Kőszeghy Olga, Korbuly Margit, Lám Ilona, Vesely Gizi* bámulatos ügyességgel s kedves női kellemel lejtett s közkívánatra megismételt matróztáncán. A mindvégig derűs és érdekes műsort a szereplő személyek művészi megragadó trefás felvonulása zárta be. — A *Marianum leánygimnáziumának* tanulói is ünnepélyt rendeztek hétfőn hasonló nagy közönség előtt s hasonló sikerrel. Trefás dalok, monológok, vigjátékok, elmés, nevetető jelmez jelenetek, különféle táncok, álarcos felvonulások következtek egymásután. Úgy az alsóbb osztályosok közvetlen naivitással eljátszott előadása, mint a felsőbb osztályosok részletesen kidolgozott művészi számai órákig lebilincselve tartották a hálás hallgatóság figyelmét. — Mindkét előadás mintegy visszfény volt azon felsőbbrendű, kedves légkörnek, amelyet a tiszteltreméltó Notre-Dame iskolánővérek a tudományok lelkiismeretes tanításával, az igazi emberies műveltség gondos ápolásával megteremtettek.

A KOLOSZVÁRI KATOLIKUS MUNKÁSIFJUSÁG TÁNCMULATSÁGA. A kolozsmonostori egyházközség leánycsoportja a Katolikus Kör helyiségében táncal egybekötött zártkörű teaestélyt rendezett. Táncoló leányok csakis a monostori egyházközség leánycsoportjának tagjai lehettek, szám szerint mintegy negyvenen. A táncoló ifjak pedig a monostori Szent József munkásdalárda tagjai voltak kb. ugyanannyian. Kivüle csakis a hozzátartozók és nagyon kevésszámú meghívottak vehettek részt a mulatságon. A rendezőség szigorúan távozásra szólított fel mindenkit, akinek nem volt írásos meghívója. Hogy a leányok ruházata körül mindenfajta versengés eleve kizárt legyen, a táncoló leányok kötelesek voltak valamennyien egyszerű világoskék-fehér, babos kartonruha volt. A mulatságon kizáróan tea és málnaszörp állott a táncolók rendelkezésére; alkohol kizárva. Kezdet percnyi pontossággal este nyolc óra, záróra ugyan csak pontosan éjfél után kettő. A táncmulatságot körmagyar vezette be, amelyet mind a negyven pár táncolt. Utána „kezes” székelytánc. Mindkettőt *Barlonek Titi* mozgásművésznő és tornatanárnő tanította be a munkásifjúságnak. Szünetben kis

műsort is rendezett az ifjúság. *Muntyán Lenke* szép prólogot mondott az igazi keresztény mulatságról és tiszta örvendezésről. — Utána nagy tetszés mellett adták elő A csodadoktor inasa című trefás jelenetet. — Rendkívül ügyesen szerepeltek: *Rápoli László, Lukács Ignác, Lukács Mária, Klinger Erzsébet, Pauer Mária és Fülöp Árpád*. Szóttes ruhába öltözve, nagy hatással adott elő székely néphalladákát: *Kincses Rózi, A Szent József dalárda* két magyar dalt adott elő jól megérdemelten tapsot aratva. Végül trefás énekkvartett következett, amelyben *Czeizel Ilona, Burka Aranka, Kovács Annus, Kovács Laura és Drakszler Irén* szerepeltek minden dicsőítet megérdemlően. A számok nagy részét közkívánatra megismételnünk kellett. Öntudatos, szép, felemelő munkásmulatság volt. A katolikus munkásifjúság ilyenirányú, eredeti és modern, újító megmozdulásában rendkívül jelentőséget látunk. Érezzük, hogy ezzel a mintaszerű mulatsággal valóságos új „iskolát” teremtetek és minden biznnyal Erdélyszerte követőkre találnak. Büszkéek vagyunk a katolikus ifjúságunkra, akik a becsületes munka mellett megtalálták a becsületes mulatságnak módját is.

A MAGYAR BÁL DICSŐSZENTMARTONBAN rég nem látott sikerrel zajlott le és azon diszes közönség vett részt, egész Kisküküllő megye magyar társadalmá. Kellemesen hatott a bálban megjelent számos magyarruhás nő, köztük *Barabás Béláné, Beliczay Tihamérné, Csató Böske, Földváry Manci, Józsa Gáborné, Kovács Katalin, Magyar Magda, Pekri Gézáné, Pekri Sándorné, Szántó Pálné* és mások, akik szebbnél-szebb magyar ruhákkal gyönyörű látványt nyújtottak. Megkapó volt egy sereg magyarruhás fiatal leány, akik régi idők szép emlékeiként körmaggyarral nyitották meg a bált, amely után jött a csárdás, jóformán reggelig. Az estélyen több román előkelőség is részt vett, így a hadkiegészítő paancsnokság tisztikara teljes díszben s több más vezető egyéniséggel. Az első csárdást *Barabás Béla* képviselő *Pekri Gézánéval* és *Pekri Géza* pártelnök *Barabásnéval* kezdte meg.

A CSUCSAI MUKEDVELŐ GARDA táncal egybekötött műsoros estélyt rendezett, amely a legmesszebbmenőkig sikert hozott, úgy anyagi, mint erkölcsi téren. Több egyfelvonásos darabot mutattak be, amely mind egytől-egyik ötletes s nevetető volt s igen jó hangulatot keltett. A szereplő személyek közül különösen ki kel emelnünk *Popa Baba* úrléányt, aki alig 10 éves kislány léte elsőrangú alakítást nyújtott egy szobalány szerepében. Elsőrangú alakítást nyújtottak még *Istvánffy Béláné, Simon Istvánné, Beter Traianné, Borbot Elvira* úrléány, valamint *Domokos Zoltánné*, aki egy kardos menyecske szerepét játszotta igen jó alakításban. A férfi szereplők közül kiváló volt *Simon László és Repalski Ottó*. A rendezésért dicsőítet megérdemelt: *Kovács Béla, Istvánfy Béla*. Az előadás jövedelmét szegény gyerekek segélyezésére fordították.

A SZATMÁRI MAGYAR BÁL a legszebb sikerrel folyt le szombaton. Megjelent mindenki, aki csak tehette s magyar szíve oda vitte. Igen sokan a hölgyek közül magyar ruhában pompáztak gyönyörű jellegű külsőleg is bizonyítva a bálnak. A több, mint ezer főnyi közönség előtt tizenkét magyarruhás pár: *Vass Ilonka—Harkácsi József, Sáfrány Annus—Tóth József, Sáfrány Irén—Fűrők József, Harkácsi Kató—Nyisztor László, Harkácsi Anna—Kecskés Gyula, Botka Juliska—Szilágyi Sándor, Nyisztor Irénke—Konases Dániel, Papp Juliska—Telegdy István, Rozsnyay Ica—Kovács Géza, Mónus Emma—Pásztor Kálmán, Gyűgyey Manci—Varga Ferenc, Vass Bözsi—Harkácsi László* a palotással nyitotta meg a bált, amelyet késő reggeli órákig tartó tánc követett. Anyagiakban is szép eredményt értek el, több, mint ötvenezer lejjel gyarapították a kulturális alapot.

A GYERGYÓSZENTMIKLÓSI IPAROS DALÁRDA vasárnap tartotta évi tisztújító közgyűlést az Ipartestület nagytermében. *Vákár József* örm. szert. plébános elnök megnyitójában emelkedett szavakkal vázolta a magyar dal nagy jelentőségét, mint ami a szíveket összehozza s a kultúra fejlesztője. A különböző jelentések során különösen *Bálint Ákos* agilis karnagy jelentése váltott ki nagy tetszést, amit jegyzőkönyvben megőrkítettek *Stengel Károly* ipartestületi elnök javaslatára a közgyűlés a régi tisztikart és választmányt egyhangúlag újra megválasztotta.

Az állambiztonsági törvény szigorítását tárgyalják a képviselőházban

A törvényjavaslat előadója megengedhetőnek mondja a kommunista tevékenységet, ha az nem kapcsolódik gyilkosságokkal

Bukarest. Saját tud. A kamara elnöke, nyilván, hogy visszaállítsa a vita iránti érdeklődést és ezzel helyreállítsa a képviselőházi tárgyalások veszélyeztetett színvonalát, ismét a régi rend szerint: ülés elejére helyezte a bejelentéseket. A tegnapi ülés valóban nagyobb érdeklődés mellett folyt le.

A bejelentések során Marton Ernő zsidó nemzeti képviselő panaszt emelt Coltescu kolozsvári ügyész ellen, aki az egyik feketeszesz-ügy legutóbbi törvényszéki tárgyalásán a zsidó népet sértő kifejezéseket használt. Többek között azt mondta, hogy a zsidók általában bűnözésre hajlamosak s hogy csapást jelentenek a társadalomra. A büncselekmények elkövetőit mi is elítéljük, — mondotta Marton Ernő, — de senkinek sincs joga általánosítani és kétszeresen elítélendő, ha egy ügyész antiszemitizmust csinál.

Napirenden ismét a Marzescu-törvényt szigorító javaslat vitája szerepelt. Stefanescu Goiceanu (lupista képviselő) volt a jelentősebb szónok, aki rámutatott arra, hogy mily bizarr helyzetben van a nemzeti-parasztpárt, amely valamikor, legalább is parasztpárti csoportjában, szigorúan osztályharc alapon állott s most törvényt akar hozni, amely kifejezetten az osztályharc lefőzésére irányul.

Perieteanu előadó: Itt kérem nincs szó politikai doktrínákról! Itt a doktrínák törvényellenes megnyilatkozásairól van szó, amilyenek a törvénytelen büntetések, gyilkosságok és más büntények, amelyek ebbe a kategóriába tartoznak!

St. Goiceanu: Ön szerint tehát a kommunista tevékenység, amely az eszmék területén marad, gyilkosságok és hasonló kilengések nélkül megengedhető Romániában?

Perieteanu: Kétségteljes!
Lotar Radulescu (szocialista): Érdekelne bennünket, hogy vajjon a belügyminiszter is

ezen a véleményen van-e?

Mironescu: Itt most nem politikai eszméket vitatunk!

Goiceanu kifogásolja még a javaslat azon kitételét, amely megtiltja az intézkedéseket tartalmaz azok ellen, akik erőszakkal fel akarják borítani az országban a gazdasági és társadalmi rendet, de hiszen, — mondja, — gazdasági rendünk a pénzegység rendszerre támaszkodik, ez ellen pedig több politikai párt, mint a Lupu és Juniané is harcot hirdet!

Mironescu: Nem gondoltunk a javaslat ilyen értelmezésére! Féltreértés elkerülése vé-

Óriási arányú előkészületek az amerikai elnök beiktatására

— Száz kútösvény viszi az ünneplő közönséget Washingtonba —

Newyorkból jelentik: Washingtonban befejezték az előkészületeket Roosevelt szombati hivatalbalépésének megünneplésére. Roosevelt minisztereivel és tanácsosaival, titkáraival és politikai barátaival esütörtökön délután különvonaton utazik Washingtonba, ahova az alkalomra 50 ezer idegent várnak. 100 különvonatot indítanak erre a célra. Roosevelt szerdán fogalmazta meg bemutatkozó beszédét, amely 12 percig fog tartani, majd a legfelsőbb bíróság előtt leteszi az esküt 1670-ből származó bibliájára.

Bemutatkozása után az új elnök nyomban Newyorkba utazik, már meg-

A nagy magyar apologetika:

BANGHA: Nagy kérdések útján. Füzve 30, kötve — — — 70 lei
BANGHA: Istenhit és Istentagadás. Füzve 80, kötve — — — 120 lei
BANGHA: Jézus istenségének bizonyítékai. Füzve 80, kötve — 120 lei
BANGHA: A katolikus egyház isteni eredete. Füzve 80, kötve — 120 lei

Erdélyi Lapok könyvosztálya.

gett pótolni fogjuk a „gazdasági” kifejezést. A vitát megszakítva, Pop-Cicio házelnök bejelentette, hogy a Ház szerencsekívánó táviratot kapott a Skupstina elnökétől, a kisantant paktum megkötése alkalmából. A kamara hozzájárult a választávirat elküldéséhez.

is váltotta hajójegyét, mert utközben halászni akar San-Franciskóban.

MacDonald angol miniszterelnök azonnal tárgyalást kezd az új elnökkel a világnyomor megszüntetésére

Londonból jelentik: MacDonald angol miniszterelnök a londoni megyei tanács villásreggelijén nagy beszédet mondott, amelynek egyes megnyilatkozásai kétségtelenül a közép-európai újabb szövetezésekre és titkos fegyverkezésekre vonatkoztak. A beszéd kárhóztatta a gazdasági sovínizmust, amely nem lát túl a saját érdekein s tönkretette az egész világot, sőt magukat a nacionalista országokat is.

— A világgazdasági értekezletet — úgy mond — már jóval előbb össze kellett volna hívni. Most pedig haladéktalanul érintkezésbe fogunk lépni a szombaton hivatalbalépő amerikai kormánnyal, hogy közös erővel véget vessünk annak a nyomornak, amelynek okai a világháborúba nyúlnak vissza. Anglia azzal a szándékkal megy az értekezletre, hogy helyreállítsa a bizalmat, a békét, hogy megszüntessék a nemzetközi kereskedelem akadályait. Semmi sem lehet olyan sajnálatos, mint azok a politikai és gazdasági tervek és törekvések, amelyek még súlyosabbá teszik a nemzetek félelmét, megzavarják a nemzetközi együttműködést és súlyos csapást mérnek ezzel a szenvedő világra.

A prágai katonai összeesküvés megszökött részeseit Jugoszlavia kiadta Csehszlovákiának

Prágából jelentik: A jugoszláv kormány a cseh külügyminiszterium kérésére kiszolgáltatta a brünni kaszánya elleni puccskísérlét két vezetőjét, Kobzinek főhadnagyot és azt a hadnagy-társát, aki vele együtt jugoszláv területre szökött. Mindkettőt hétfőn este a román határra szállították. Ott átvették őket a cseh kiküldöttek s román területen vitték át Csehszlovákiába.

Bajorország kifogás nélkül végrehajtja a német birodalmi szükségrendeletet

— A német egység tűzpróbája a kommunizmus elleni küzdelemben —

Berlinből jelentik: Held, bajor miniszterelnök szerdán tanácskozást folytatott Hitler birodalmi kancellárral. A tanácskozás lefolyása elé politikai körökben nagy érdeklődéssel tekintettek, mert Heldtől, mint Bajorország önállóságának a nagy védőjétől a szükségrendelettel szemben bizonyos ellenkező állásfoglalásokra számítottak. Különösen a szükségrendelet ama pontját látják a bajor igényekkel szembenállónak, amely kimondja, hogy amennyiben valamelyik állam kormánya nem tesz megfelelő lépéseket a rendelet végrehajtására, a birodalmi kormánynak jogában áll átvenni a végrehajtó hatalmat.

Hitler és Held tanácskozásairól a következő hivatalos jelentést adták ki: „A lefolyt tanácskozás semmiben sem befolyásolta a szükségrendelet érvényét és végrehajtását.” Ebből arra következtettek, hogy Bajorország nem helyezkedik szembe a szükségrendelettel és nem emel ellene kifogást. Ez a föltevés estére már be is igazolódott, amennyiben a bajor kormány utasította az összes hatóságokat, hogy a szükségrendeletnek teljes mértékben tegyenek eleget.

Csütörtökön délelőtt a berlini rendőrfőnök a kommunistapárt és mellék-

szervezeteinek mindennemű gyűlését betiltotta.

Braunschweigban betiltotta a kormány két hétre az összes kommunista és szocialista sajtótermékeket, valamint a szabad ég alatt és zárt helyiségben tartandó gyűléseket és felvonulásokat, úgy a kommunista és szociáldemokrata párt, mint a hozzájuk csatlakozó többi szervezetek tagjainak.

Hitler látogatást tesz Olaszországban és Ausztriában

Bécsből jelentik: Itteni nemzeti szocialista körökben híre járt, hogy Hitler március második felében Velencébe utazik, hogy Mussolinivel találkozzék. Visszafelé jövet Innsbruckban beszédet fog intézni pártbíveivel.

A szociális nyomor és az apostoli lelkű elmezáró két könyve:

LHÁNDE: Krisztus Párizs vadonában 145.- L

ELEKES: Krisztust!... Kenyeret!... 155.- L

ERDÉLYI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYA

Magyarok! Olvassatok és terjesszétek a legizantébb magyar napit Erdélyi Lapok

Megnemtámadási szerződés készül Japán és Hollandia között

Matsuoka, Japán főmegbízottja Hollandiába készül

Amsterdamból jelentik: Nagy feltűnést keltett egész Hollandiában az a hír, hogy Japán genfi főmegbízottja: Matsuoka hazatérése előtt Hollandiába szándékosan utazni. Matsuoka utjának többek között az a célja, hogy tárgyalásokat kezdjen a holland kormányval egy japán-holland megnemtámadási szerződés ügyében.

A japán kormány ilymódon akarja nyilvánosságra hozni azt a szándékát, hogy nem óhajt támadóan fellépni Hol-

land-India ellen. Illetékes hágai helyen kijelentették, hogy Japánnak eme szándékairól hivatalosan még nem tudnak semmit. Nem lehetetlen azonban, hogy a japán kormány megbízottai a Genfben tartózkodó holland külügyminiszterrel ilyen irányú megbeszélésekbe bocsátkoztak. Arról is szó van, hogy a megnemtámadási szerződésen kívül döntőbírói egyezmény is jön létre a két ország között, annál is inkább, miután erről már régebben folyt beható eszmecsere a két ország megbízottai között.

Megváltoztatják a választási rendszert Magyarországon

Gömbös miniszterelnök beigérte a titkos választójogot. Az ellenzék támadta a kormányt a választások miatt, majd kivonult a teremből

Budapestről jelentik: A parlament szerdai ülésén interpelláció során Hadik János gróf szövegét a legutóbb lefolyt két képviselőválasztással kapcsolatos visszaéléseket. Elesen támadta a kormányt, kijelentve, hogy Gömbös miniszterelnök annak idején tett ígéretével ellentétben most a lelkek eltiprására törekszik.

Gömbös válaszában hangoztatja, hogy a Hadik gróf által szövegelt atrocitások és erőszakosságok nem történtek meg. Ígéretét betartja és a titkos választójogról szóló javaslat rövid időn belül a parlament elé kerül.

Hadik János gróf a választ az ellenzékkel és az egyébként kormánytámogató keresztény párttal együtt nem veszi tudomásul.

Utána Ulain Ferenc szólal fel. Három interpellációban támadja a kormányt ugyancsak a választási visszaélések miatt.

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter igyekszik megnyugtani az ellenzékét és bejelenti, hogy a törvény teljes szigorával jár el a visszaélések ügyében.

Ulain viszontválaszában elmondja, hogy Gömbös kormányzása alatt nyolc választásból hét a legsimábbban folyt le, de a mezőkeresztes választás során súlyos kilengések történtek. Ennek okát a választási rendszerben látja.

Gömbös válaszában igazat ad Ulainnak és leszzegezi, hogy éppen azért akarják megváltoztatni a választási rendszert a titkosság alapján.

Eckhardt a beszédek során többször közbeszól. Leszegezi, hogy a kormány és az el-

lenzék állásfoglalása ezzel egy platformra jutott, mert mindketten megállapítják, hogy a választási rendszer megváltoztatásával a nagy ellentétek az ellenzék és a kormány között meg fognak szűnni.

Közben, — még Hadik gróf beszéde alatt — nagy vihar tört ki. Hadiknak ugyanis, — beszédeideje letelvé — a kormány nem akarta megadni a beszédidő-meghosszabbítást, mire az ellenzék zajos botrányt rögtönözve, kivonult az ülésteremből.

Az ülés további részében Gömbös miniszterelnök felhívást intéz az ellenzékhez a nemzeti összefogás jegyében, de tiltakozik az ellen, hogy az ellenzék a kormányt céltáblául tűzze ki. Leszegezi: nem változott meg a fel fogása, főcélja, hogy az ország jólétét biztosítsa és sohasem kívánja azt a hatalmat, amely szuronyokon épül fel. Kijelenti, hogy a súlyos gazdasági helyzetet egyes körök a zavarosban halászva, politikai agitációkra használják fel. Ezek ellen megindítja az eljárást.

Eckhardt Tibor vitát provokál. Sürgeti, hogy a kormány indítsa meg ellene az eljárást a hangoztatott vádjaiért. Gömbös megnyugtatta, hogy a bíróság majd foglalkozik a kérdéssel.

MINDEN felvilágosítást megad kiadóhivatalunk a május 2-iki olaszországi társasutazásunkkal kapcsolatban, amelyre máris jelentkezni lehet. Részvételi díj személyenként csak 4800 lei. Egyéni utlevél szükséges. Indulás Nagyváradról 1933 május 2-án.

AZ ÚJ, TELJES SZENTEK ÉLETE

I. kötet január-március, II. kötet április-június, III. kötet július-szeptember, IV. kötet október-december hónapokra eső életrajzokat foglalja magában

Egy kötet ára:

Füzve	90 lei.
Félvászonkötésben	120 "
Egyszerű kiadás, vászonkötésben	135 "
Díszkötésben	180 "
Bőrkötésben	240 "

Szent István Társulat, Budapest, kiadása. A hata mas mű nem hiányozhat egy keresztény család asztaláról sem. Szakszerű ismertetésére visszatérünk.

Megrendelhető az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

Dr Schütz Antal egyet. tanár szerkesztésében négy kötetben jelenik meg.

Az első kötet már megjelent, folytatólagosan ebben az évben mind a négykötet megjelenik.

LEGUJABB

KORDA-KÖNYVEK

Plus: Isten bennünk. Füzve 90 lei
Kötve 120 lei
Kühár: Örökélet forrása a hétszentségben. — — — Füzve 110 lei
Kötve 145 lei
Elekes: Krisztust—Kenyeret. 145 lei
Bíró S. J.: E jelben győzni fogsz 15 lei
Müller Lajos S. J.: Szeressétek egymást — — — — — 25 lei
Öreg plébános levelei I., II., III. rész — — — — — 185 lei
Herwig: Farkasok között — 45 lei

Erdélyi Lapok könyvosztálya
Oradea, Strada Regele Carol No. 5

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Nagyvárad:

Szombat, március 4-én este 9 órakor: *Volpon vagy a pénz komédiája*, Stephan Zweig átdolgozásaiban. Premiere.

Vasárnap délelőtt 11 órakor: *Jó házból való úrilány*, matiné-helyárral. Délután 3 órakor: *Mozielőadás.*

Vasárnap: *Amikor a kislányból nagylány lesz*. Operette-ujdonosság.

Vasárnap este 9 órakor: *Az ember tragédiája.*

Hétfő este 9 órakor: *Az ember tragédiája.* A megváltott jegyek érvényesek a Toroczkói menyasszonyok március 11-én, szombaton délután 3 órakor tartandó előadására.

Kedd este 9 órakor: *Irja hadnagy.*

Szerda este 9 órakor: *A hálás kis nő.* Premiere.

Csütörtök este 9 órakor: *Vissza a háborúba.* Bonamynak a Kajüt szerzőjének nagyhatású új színműve. Először.

Péntek este 9 órakor Fritz Kortner és legelsőrangú berlini színtársulatának föllépése: *Oroszország.* Der Patriot. Mérsékelt emelt helyárakkal.

Szombat délután 3 órakor: *Toroczkói menyasszony.* Olcsó helyárral. A március 6-ára váltott jegyek érvényesek.

Kolozsvár:

Szombattól mozielőadás.

Temesvár:

Péntek este: *Szünet.*
Szombat este fél 9 órakor: *Varázskeringő.* Operetteprez.

Vasárnap délelőtt 11 órakor: *Ezerjé.* Olcsó matiné helyárral.

Vasárnap délután 4 órakor: *Tatárjárás.* Operetteprez.

Vasárnap este fél 9 órakor: *Piros bugyellár.* A színműciklus második előadása. Rédey Imre fellépte.

Szatmár:

Péntek: *Sztambul rózsája.*
Szombat délután 4 órakor: *Mosoly országa.* Este fél 9 órakor: *Cirkuszhercegnő.*

Vasárnap délelőtt fél 12 órakor: *Sybill.* Délután 4 órakor: *Nótás kapitány.* Este fél 9 órakor: *Régi nyár.*

Nagyenyed: (Jódy Károly társulata)

Péntek: *Egy asszony, aki tudja mit akar.*
Szombat: *Irja hadnagy.*
Vasárnap: *Zsákbaacska.*

Magyarok! Olvassatok és terjesszék a legőszintebb magyar napilapot az **Erdélyi Lapok**!

HIREK

Központi szerkesztőség:
Oradea—Nagyvárad, Str. Regele Carol II. 5
Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **Perédi György**
Kolozsvári szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, Piața Unirii 13. — Telefon 502.

Bajza József halála

1858
március
3

Kazinczy Ferenc után a negyvenes évek legerősebb és legjobb kritikusa volt Bajza József, a helyzetdel költője. Irónak, illetve költőnek nem volt olyan kiváló s talán, mert kissé saját gyengeségén is érezte, mit kellene adni a komoly magyar irodalomnak, ezért is volt kiméltelenségig szigorú, mint kritikus és irodalmi harcai nagyban emlékeztetnek a csaknem száz évvel utóbbi idők irodalmi harcaira, amikor az Ady-kör támadt és védett eszméket, célokat, mint egykor Bajzaék és Kazinczyék. Bajza József 1804 január 31-én született. Még nincs huszonnégy éves amikor az Aurorában megjelenik első írása. Ezzel feltűnt. Toldi, Virág Benedek, Kisfaludy Károly veszik pártfogásukba, mert érzik a tehetség erejét írásaiban. A szelíd, csendes Bajza József egyszerre megváltozott, ha irodalmi vitába keveredett: szenvedélyes erővel tudta védeni a népszerűt és kiméltelennül harcolt igazságaiért. Ez irodalmi harcok nem egyszer hozták össze a közönségre ellenfeleivel. Amikor 1850-ban megindította *Külföldi Játékszín* című vállalatát, rendkívül érdekes irodalmi pörbe keveredett. Ugyanis Bajza a híres pesti könyvtáros, Wiegand társaságában egy *Conversations-Lexikon* című vállalatot is akart indítani, amelynek dolgozóitársai között volt Döbrentei is. Ezért az Aurora-kör megfámadta a vállalatot és magát Bajzát sem kimélték: a nyelvújítás híveit. Ebben az irodalmi vitában legelősebben szólt Bajzának a tolla és voltaképpen ekkor lépett fel, mint kritikus és Kazinczy utóda, a kritikai úttörésben 1837-ben Bajza vette fel először az eszméjét az írói tulajdonjognak és ő fejtegette legelősebben ezt a témát. Lelkesen harcolt a pesti magyar játékszínért és több ismeretterjesztő vállalatot segítette elő kulturálódásunkat. Mint költő, kissé Goethe és Uhland hatása alatt dolgozott és nem érte el kortársait sem. Nagy volt azonban a kritikában és mint a Pesti Hírlap szerkesztője a magyar újságírásnak is erős lökést adott a fejlődés útjára.

Tilos a tánc a bójt alatt. A belügyminiszter rendeletére a rendőrségek közhírré tették, hogy február 27-től március 5-ig és április 10-től 15-ig, vagyis húsvéti bójtidő első és utolsó hetében bálok és táncestélyek rendezése tilos. Március 6. és április 10. között nem lehet reggelitartó bálokat rendezni, azonban táncestélyek rendezhetők. Március 3-án, április 13-án és 14-én tilos bármilyen mulatság rendezése és ezeken a napokon a színházak, mozik és bármilyen látványosságok szünetelnek és a nyilvános helységeken tilos a zene is ezeken a napokon.

A legitimista szervezetek új vezetője: gróf Zichy János. Budapestről jelentik: Legutóbb, gróf Apponyi Albert elhunytá után különféle találgatások láttak napvilágot arról a kérdéssel, hogy a jogfolytonosság híveinek és egyúttal a fennálló legitimista szervezeteknek ki lesz az új vezetője. Erre vonatkozólag illetékes oldalról a következő értesítést adták ki: IV. Károly király — mint ismeretes — 1921-ben gróf Apponyi Albertet bizta meg a magyarországi legitimista szervezetek irányításával. Ezt a megbízatást a nagy államférfi halála után most Ottó királyfi rendelkezésére gróf Zichy János vette át. A gróf Zichy János elnöksége alatt álló szervezetek vezetőségének tagjai közül gróf Károlyi József egyúttal külön megbízást kapott Ottó királyfitól arra, hogy az ő jogait és érdekeit képviselje.

Halálozás. Budapestről jelentik: Mány Engelbert dr. tihanyi apát, a magyar bencések egyik legkiemelkedőbb tagja, kiváló pedagógus, nyug. tankerületi főigazgató, 68 éves korában meghalt.

Irország képviselőháza megszavazta a király iránti hűségeskü eltörlését. Londonból jelentik: A dublini (Irország) képviselőház De Valera javaslatára 75 szavazattal 40 ellenében elfogadta a király iránti hűségeskü eltörléséről szóló törvényjavaslatot, amely most még a szenátus elé kerül.

Választás gróf Apponyi Albert egykori kerületében. Jászberényből jelentik: Csütörtökön reggel kezdődött meg a választási harc Imrédy Béla pénzügyminiszter és Baráth Endre független kisgazdapárti jelölt között. A szavazás rendben és nyugodtan folyik. Déljeltől fél 11 óráig (nálunk fél 12) Imrédy 1075, Baráth 375 szavazatot kapott.

Felavatták a lugosi kereskedelmi és iparkamara új székházát. Temesvárról jelentik: Lugoson ünnepélyes keretek között ma avatták fel a Kereskedelmi és Iparkamara új székházát. A felavatási ünnepségen *Lugoseanu* Jone! kereskedelmi és iparügyi miniszter is részt vett. Beszédében többek között kijelentette, hogy: a genfi egyezmény biztosította Románia részére a pénzügyi és gazdasági élet folytonosságát. A párizsi egyezmény keretén belül viszont Románia igazolta, hogy a szerződések keretein belül eleget tesz kötelezettségének. Mindkét egyezmény jó hatást váltott ki külföldön. Lapunk zártakor a felavatási ünnepség még tart.

Hirtelen halál. A nagyváradai Royal kávéházban csütörtökön délelőtt fél 12 órakor összeesett Schön Illés ötven év körüli rövidárkereskedő, budapesti lakos, aki nővére, Benjámin Sámuelné látogatására jött Váradra és annak Kolozsvári-ut 32. sz. lakásán lakott. Mire a mentők megérkeztek, már halott volt. Szívszélhűtés ölte meg.

Pénzt gyűjtöttek a letartóztatott kommunistáknak. Csütörtökön a nagyváradai rendőrségről az ügyészségre szállították Klein Sándort, Pap Sándort és Restye Józsefet, mert pénzt gyűjtöttek a letartóztatott kommunisták számára.

Hét halottja van a bukaresti tüntetéseknek. Bukarest. Saját tud. A CFR végleg elhatározta, hogy a bukaresti vasuti műhelyeket március harmadikán, reggel 8 órakor nyitja meg. Azok a munkások, akiket a CFR. visszafogad, pénteken reggel fizetési előleget kapnak február hónapra. Ez alkalommal kapják meg a munka újraráfordítására vonatkozó utasításokat is, ami ténylegesen csak szombaton reggel történik meg.

A második hadtest katonai ügyészségének parancsnoka a következőket tette közlé: Február 16 és 17-én a grivitai CFR.-műhelyekben a rend helyreállítása közben három halott esett áldozatul, a kórházszállítás közben két súlyosan sebesült meghalt, későbbben még meghalt a kórházban két súlyosan sebesült úgy, hogy összesen hét a halottak száma. A halottakat a Ghencea-feltemetőben temették el, hozzátartozóik jelenlétében. A súlyos sebesültek száma tíz volt, ezek a gyógyulás útján vannak. Ez az igazság, minden más híresztelésnek csak a közrend zavarását okozhatja.

Asszonyok öröme
INYENCMESTER SZAKKÖNYVE
2500 recept — 500 oldalon
Egészvázson kötés
Athenaeum propaganda-kiadása.
144
Erdélyi Lapok könyvostálya

Legszebb leány-könyvek

CSABA MARGIT: *Amit a serdülő leánynak tudnia kell.* — 100 lei
GERELY JOLAN: *A mai leányok útja* — 120 lei
JAMBOR LÁSZLÓ: *Levelek hugomhoz I-II-III. rész.* füz. 120, kötve 160 lei

„Erdélyi Lapok” könyvostálya.

A szebeni Orsolyák felhívása volt növendékeikhez. A sibiú-nagyszebeni Orsolya-intézet vezetősége felhívja az intézet valamennyi volt növendékének figyelmét a folyó év május 28-ra (és nem 8-ra, mint tévesen jeleztük) tervezett jubileumi ünnepségére. A zárda valamennyi lakójának nagy öröme szolgálna, ha a régi növendékekkel együtt adhatna Istennek hála a 200 éves múltért. Az intézet kéri azonban az előzetes jelentkezést (a zárda nagyoniszti főnöknőjénél), hogy lehetőleg már május elejére tudja, hogy kire számíthat.

A rablók feldarabolták egy kereskedő feleségét. Csernovichól jelentik: Campolung bukovinai várostól nem messze, Capul-campolui községben Kissmann Mózes kereskedő Bella nevű felesége tegnap délután egyedül volt otthon. Ismeretlen tettesek kilesték azt a pillanatot, amikor sem az üzletben, sem a lakásban az asszonyon kívül nem tartózkodott senki. Az elvetemült gonosztevők rárohantak az asszonyra, aki védekezni próbált. A betörők baltákkal és késekkel valóságos darabokra vágták a szerencsétlen asszonyt. Ezután kirabolták az üzletet és a lakást, mindent összevissza forgattak, majd elmenekültek. Mikor a falu lakói felfedezték a bűntényt, a kereskedő feleségéből már csak egy csomó felismerhetetlenségig összedarabolt véres húst találtak. Ugyanakkor a csendőrség, mint a campolungi rendőrség nyomoz, de még nem fogták el az elvetemült tetteseket.

Aradon rejtélyes módon eltűnt négy vagon ezüstenyő. Arad. Saját tud. *Blaskovits* városi tanácsos jelentette a polgármesternek, hogy az aradi erdészeti hivatal még 1926-ban a városi parkok részére négy vagon, 1200 darab ezüstenyőt küldött. A diszfenyők tekintélyes értéket képviseltek, mert az erdőhivatal külön választotta ki a legszebb példányokat és maga az ezüstenyő, mint diszfa is drága. A küldemény meg is érkezett Aradra, a város át is vette, azonban ettől kezdve senki sem tudja, mi történt a nagyértékű küldeménnyel. A négy vagon diszfa egyszerűen eltűnt, megfoghatatlan módon, anélkül, hogy azokról bárminő elszámolás is történt volna. A tanácsos beadványában kérte a nyomozás elrendelését, annak megállapítására, hogy a város közönségének tulajdonát képező értékes fákkal mi történt, illetve azok hová kerültek és ki használta fel a saját céljaira.

Leégett egy ploesti petroleumfinomító gyár. Bukarest. Saját tud. A ploesti petroleumvidéken leégett a Leantey mernök tulajdonát képező Texas-petroleumfinomító gyár. A tűz három órán át tartott. A kár 2 millió lei, ami biztosítás útján részben megtérül.

Rablógyilkos merénylet Nagyváradon. Csütörtökre virradóan a Kápolna-tér 3. sz. alatt Weisz Bertalan 69 éves magánzó meghalt, hogy valaki feszegeti ajtaját. Felköltötte két fiát és ki akartak menni az udvarra, de a lakás ajtaja mellől egy vasdoronggal a betörő ügy fejbévigta, hogy koponyája beszakadt. A két fiú segítségkérésére összeszaladtak a házban lakók s elfogták a merénylőt. A rendőrség megállapította, hogy Széles János hírhedt betörő, zsebében feszítő vasat s más betörőszerszámok tömegét találták.

ZÜRICHI ZÁRLAT. Párizs 20.22, London 17.47, Newyork 511⁷/₈, Bruxeles 72.12¹/₂, Milánó 26.17, Madrid 42.72¹/₂, Amsterdam 207³/₈, Berlin 121.70, Wien 72.04¹/₂, (forg. 58¹/₈), Szófia 374, Prága 15.32, Varsó 57.40, Belgrád 700, Bukarest 308.

KÖNYVEK

... Füzve 90 lei
... Kötve 120 lei
... Füzve 110 lei
... Kötve 145 lei
... Kenyeret. 145 lei
... Győzni fogsz. 15 lei
... Szeressétek egy-
... 25 lei
... I., II., III.
... 185 lei
... között — 45 lei

... könyvostálya
... Regele Carol No. 5

HÁZ

ÜRSOR:

... este 9 órakor: Volpon
... Stephan Zweig átdolgoz

... órakor: Jó házból val
... al. Délután 3 órakor:

... islányból nagylány les.

... : Az ember tragédiája.
... : Az ember tragédiája. A

... nek a Toroczkói meny-
... szombaton délután 3

... a hadnagy.

... hálás kis nő. Premiere.
... : Vissza a háborúba.

... jének nagyhatású új

...ritz Kortner és legelső-
... ak föllépése: Orosz-
... elten emelt helyárak-

...r: Toroczkói menyasz-
... március 6-ára váltott

...

...: Varázskeringő. Ope-

...r: Ezerjő. Olesó ma-

...r: Tatárjárás. Ope-

...r: Piros bugyelláris-
... dása. Rédey Imre

...r: Mosoly országá-
... egnő.

... órakor: Sybill. Dél-
... . Este fél 9 órakor:

...rsulata)

...tudja mit akar

...k és terjesszét
...több magyar napi-

...apok

A GYERMEK

ROVATVEZETŐ:
CSÜRÖS EMILIA

Matyó

Irla: Káiny Klára

Bizonyára olvastatok II. Rákóczi Ferencről, a nagy kuruc fejedelemtől, akit az osztrákok gyermekkorában elszakítottak hozzátartozóitól és a neuhauzi jezsuita kolostorban neveltek, hogy elfelejtse magyar származását és jó osztrák legyen belőle.

Egy őszi napon nagy vihar volt a kolostor környékén. Sűrű sötét felhők borították be az eget és hirtelen nagy zápor kerekedett. Fákát döntött ki a nagy szél és háztetőket tépett le. Amilyen hirtelen érkezett, olyan hirtelen távozott is. A nap ismét fenn ragyogott a világoskék égbolton és mohón szívta a fák levelén csillogó esőcseppeket. A kolostor kertjében is nagy károkat okozott a vihar és a jezsuita atyák a kerítészekkel együtt dolgoztak a kertben.

A gyermek Rákóczi Ferenc is lement a kertbe, egy padra ült és elgondolkozott. Hazájára gondolt. A messze távolba nézett, kelet felé, elhagyott árva hazája irányába. A nap sugaras égen apró fekete pont jelent meg. Merőn nézi. A pont közeledik, nagybodul, madáralakká válik. Fáradt, hosszú szárnycsapásokkal közeledik és Ferenc feje fölött megpihen a körtefa ágán egy mátyás-madár.

— Mathias! — mondja a gyermek mellett ülő jezsuita.

Ferenc is felneáz:

— Igen, mátyás-madár! Matyókám, mi hírt hoztál? — súgja magyarul a madárnak. — Mit üzennek az otthoni erdők, a virágos rétek, mit üzen az én elhagyott népem?

A matyónak melege van, szárnycsapásokkal hűsíti magát, de hirtelen megtántorodik és Ferenc ölébe hull.

A gyermek Rákóczi Ferenc lesimitja a matyó borzas tollait:

Vajjon Munkácsról jöttél?... Ugye elfáradtál?... Messze van az, nagyon messze, de megtalálád, mert az Isten vezetted. Ugye igazam van? Beszélj kis matyókám, beszélj, nem bánthatlak!

A kis matyó mintha értené Ferenc beszédét, felnyitja szemét és rekedten mond valamit, emberi hangon, amit a jezsuita páter nem ért, de amitől lángpiros lesz a gyermek arca.

— Kis testvérem, örömmel leszel elhagyatottságomban, te fogsz vidítani szomorúságomban! Ugye kitaláltam, hogy otthonról jöttél, hogy otthonról küldtek! Ugye itt maradsz most és beszélni fogsz nekem magyarul, amikor senki sem hallja. Mert ezt nem szabad senkinek sem tudni! Bizonyára megölné Kollonich bíboros úr, ha észrevenné! Azt mondaná neked: Gonosz matyó, megrontod a mi munkánkat, mi azt akarjuk, hogy Rákóczi Ferenc, a „gróf úr” felejtse el a magyar beszédet, hazáját, nemzetét. Mire felneáz, ne is sejtse, de hogy valamikor magyarnak született! De ha te mégis magyarul beszélsz vele, nem fogja elfelejteni a magyar szót, nem lesz belőle engedelmis, alázas osztrák!... Bizony ezt mondaná neked és meg is ölné, ami nekem nagyon nagyon fájna!...

Az utolsó szónál Ferenc sírva fakadt, a reszkető matyót magához szorította és megcsókolta. A jezsuita atya némán nézte a síró gyermeket, majd meghatott hangon szólt:

— Ne sírjon gróf úr! Jöjjön fel, majd adok egy kalickát és boldogan élhet benne a kis matyó! Ha Kollonich atya nem hallja, minden este beszélhet vele magyarul. Én megengedem!

— Köszönöm Atyám! — válaszolt Ferenc és megcsókolta az ősz páter kezét.

A neuhauzi kolostor kis növendéke nem felejtette el a magyar szót, hanem diadalmas csatákat vívott érte és nemzetéért, míg szomorú sorsa el nem vezette Rodostóba, hogy ott zárja szemét örök álomra II. Rákóczi Ferenc, a felejthetetlen emlékü, hős fejedelem.

Mikor járunk iskolába?

Egy évben összesen lenne
háromszázhatvanöt nap 365
s mert éjszaka ennek fele.
száznyolcvanhárom marad 183

Vasárnap van ötvenkettő 52
és ünnepnap tizenegy, 14
ha ezt levonjuk belőle: 56
marad egyszázötvenhét 117

Szerda s szombat délutánján
is tarthatunk szünidőt 52
ötvenkettőt levonva még 52
marad: éppen hatvanöt 05

Kilenc héten át szünidő 63
hatvanhárom napot tesz 63
s ezt levonva hatvanötől, 2
az eredmény két nap lesz 2

A király születésnapja
az egyik ezek közül;
másik pedig a majális,
ennek mindenki örül.

Igy egy évben minden diák
két napon át tanulna,
hogy ha azon a két napon
oly nagy ünnep nem volna...!

Ráth Gyula.

Gyerekek! Gondolkozzatok egy kicsit a fenti versen és írjátok meg nekem, hogy igaz van-e a tréfás kedvű tanító bácsinak, aki ezt a verset írta és ha nincs igaz, hol hibázta el a számítást?

Eminéni üzeni:

Varga Böske, Szenczy Pityu, Pataki Irén, Molnár Kató, Szabó Júlia (Szilágycséh). Egy kicsit később kívántok boldog újévet édes gyerekek, de a magyar közmondás azt mondja, hogy a jó kívánság sohasem jön későn — ezért én is köszönöm a ti kicsi szívetek őszinte kívánságait és én is azt kívánom, hogy egészségesek és vidámak legyetek és tanítónéni könyvébe egész éven át egyetlen egy rossz jegy se csúszsék bele. Molnár Katókám, te olyan szépen kéred a fényképet, hogy nemsokára el is fogom küldeni neked, csak hogy előbb el kell mennem a fényképész bácsihoz, mert amióta a ti „Eminéniétek” vagyok még nem fényképeztek le egyedül. A tanítónéniéteket veletek együtt szívből ölelem és csókolom. Szász Erzsébet (Simonyi). Láttod-e kicsi Hamupipókém márcsak így van az mindenki, aki olyan göröngyös úton indult neki az életnek, mint te is. De azért mégsem szabad elkeseredned, mert az Isten velünk van és tiszta lelkiismeretted a legfőbb jutalom. Köszönöm, hogy elhózt az egész kedves kicsi iskoládhoz hozzám és a jól sikerült rejtvényt is köszönöm, amely rövidesen sorra kerül. A tréfás leírás is kedves, de egy kicsit hosszúra sikerült. Ha megengeded, hogy tömörítsem az is sorra kerülhet. Írj máskor is ilyen őszinte levelet, igaz szeretettel osztozom sorsolban. Hammek Erzsike, Kálnoki Margit, Kálnoki Baba, Nagy Margit, Zsadányi Mancika, Téren Juliska (Simonyi). Köszönöm nektek édes gyerekek, hogy szerettek, pedig még nem is láttatok! Igen nagy örömet szereztek nekem azzal a sok, külön-külön megírt, kedves, csinos levélkével, meg a kicsi dolgozatokkal. Azt látom belőlük, hogy nagyon szeretet benneteket a tanítónéniéteket, hogy ilyen rövid idő alatt, máris annyi szepet tanultatok tőle. Tanítók-e már hóvirágot? Írjátok meg nekem, hogy ki látja az első fecskét és ki találja a mezőn az első ibolyát. He megírjátok, majd küldök egy szép Jézuska képet! Farkas Ilonka, Bodó József, Borbás Sándor, Sebestyén Mária, Nagy Margit, Kászonyi Ilonka, Erdődi Erzsike, Németh Ferenc, Kovács Anna, Kovács Laci, Lévai Ilonka, Bugyi Mihály, Filimon Teréz, Urbán Jucika, Mészáros Pista,

Csonka Erzsike, Békési Pista, Batki Vera, Németh István (Szapáryliget). Azt nagyon jól tettétek édes gyerekek, hogy imádkoztatok a mezőpetri iskoláért, a jó Isten bizonyára meg is fogja hallgatni a ti kicsi szívetek imáját. Az első osztályosokat külön megdicsérem a rendes, csinos levélkéikért és ügye, akkor is fogtok írni nekem, ha már a nagybetűket is ismeritek?! Borbás Sándorkának sok boldog születésnapot kívánok! Valamennyieteknek pedig azt üzenem, hogy meglátjátok, ezidén nem vártok rám hiába, mert még a vizsga előtt egyszerűen csak betoppanok hozzátok. Nagyon szeretném már látni azt a ti kedves kicsi falútokat és megsimogatni azt a szorgalmas levélíró fejecsskéteket, kezeccskéteket! Szőke Mancsi és Emi (Szapáryliget). Nagyon köszönöm nektek ezt az aranyos levélzúhatagot, minden egyes levélke érdekes egyéni megnyilatkozás és páratlan a maga nemében. A pénzt elküldtük a megfelelő helyekre, a nyugtázás más egyebekkel egyszerre jön a lapban. Ne haragudjatok, hogy a „ki bál”-ra nem tudtam elmenni hozzátok húshagyó kélden — talán jövőre sikerül. Kaptatok-e már választ? Hozzám még nem került vissza a levél.

A többi levélre a jövő héten válaszolok.

REJTVEJNYEK

1. Szórejtvény.

Beküldte: Varga Elike, Nagyvárad

ós ós ós Agi R E D T &
ós ós ós

2. Hányrejtvény.

Beküldte: Bálint Barna és Patyó, Gyergyószentmiklós

B—l—a—m—r—v—n—i—k

3. Számrejtvény.

Beküldte: Szőcs Böske

16 15 3 14 8 15 2 Velencében a kocsit helyettesít.
4 11 17 5 ösmagyar név
7 2 19 disze a fejnek
1 12 18 a taszítás más neve.
9 más-salhangzó
10 ezzel együtt kétjegyű mássalhangzó
6 ez is mássalhangzó
4—19 Különösen gyerekeknek szóló intelem

A 38. számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Deák Ferenc, a haza bölcse, II. Segítség ad, az Isten is megsegít!

Megfejtették: Péterffy Irmuska és Lenke Mária, Cseh Lenke és Irmuska Gelencze, Czumbel Karesi és Tibi Szaniszló, Sulyok Viktor Nagyvárad, Krasznai Valika Csanálos, Cibuta Mihály, Drágos Etelka Nagyvárad, Tyira Bözske Nagybánya, Grünwald Ilona és Béla Nagygagy, Bogsch Irénke, Szép Margitka, Bartos Csilluka Nagyvárad, Puskás Aurél Andrásfalva, Sultész Jolánka Nagykároly, Gödényi Elluska, Szőcs Böske Nagyvárad, Bihari Patyóka Mezőtelegd, Erőss István Csíkszereda, Glósz Bandi Székelyudvarhely, Józsa Ibolya és Őesi Székelyszentkirály, Stolec Nellike Mezőpetri, Krisztinicz Joli és Nusi Temesvár, Ferenczy Manyika Gyergyószentmiklós, Pallós Rózsai és Nusi Arad, Sróth Odike Szatmár, Juhász Kató és Ili, Dáskál Vince és Ilonka, Meggyes Mihály Székelyudvar, Reiff Janika és Pistika Bod, Kovács Pici Maroshévíz, Horn István Mezőpetri, Fodor László Nagyvárad, Zsadányi Mancsi, Kálnoki Baba, Nagy Margit, Miklós Irénke Simonyi.

A sorsoláson Krisztinicz Joli, Nusi és Őesi (Temesvár), nyerték meg a könyvet. Postára tettük.

SPORT

A magyar tornászok fájó sebe Pelle István fegyelmi ügye

Pelle István hazaérkezett Boroszlóból. A német lapok tudósítása szerint hatalmas magyar propaganda volt boroszlói szereplése. Pellét minden külföldi sikere dacára sem vonza a külföldiek meghívása. Inkább szerepel a legkisebb magyar faluban, mint a külföldi metropolisokban, mert egyetlen célja a magyar tornasport fellendítése.

Magyar tornász körökben érdekes mozgalom indult meg Pelle rehabilitálása érdekében. A vidéki tornaegyletek nem nélkülözhetik Pelle Istvánt s azért békét sürgetnek a tornászvilágbajnok és a tornaszövetség között. Az egész országra kiterjedő békítési akciót a Hódmezővásárhelyi Torna és Vívóegylet indította meg, amelynek elnöke Simon József városi tanácsos és ügyvezető elnöke dr. Gidófalvy Pál főispáni titkár, köriratban fordultak a magyar egyesületekhez. Az érdekes körirat szövege a következő:

— Mélyen tisztelt Elnökség! Kedves Sportbarátaink! Innen a Tisza-Maros szögéből küldjük nektek testvéri magyar üdvözlőnk, amidőn levelünkkel békét, egységet akarunk kovácsolni, építeni ahhoz a nagyszerű, gigantikus épülethez, amelyben a most nekilendülő magyar tornasport megjelje elkövetkezendő virágzásához szükséges meleg, termékenyítő napfényt. Van nekünk, tornászoknak egy fájó és gyógyulásra váró sebünk: Pelle István tornászvilágbajnokunk fegyelmi ügye. Erre a sebre kérünk tőletek gyógyító balsamot azzal, hogy csatlakozzatok mozgalmunkhoz. Célnak a következő: A MOTESZ elnöksége találja meg a formát és módot Pelle István fegyelmi ügyének újrafelvételére.

— A magyar tornasport tényezői tegyenek félre minden személyi ellentétet, lássák be, hogy

munkájuk, amely tornasportunk hatalmas méretű népszerűsítését és megerősítését tervezi, teljes és eredményes csak akkor lesz, ha ebben a munkában részt vesznek az összes magyar tornászok, de különösen az a magyar tornász, aki eredményeivel, képességeivel megadta a lelki-lehetőséget ehhez az elkövetkezendő fellendüléshez. Egyedül a MOTESZ se képes mindenre, viszont Pelle István se állhat társalanul: tehát meg kell találnunk az utat a kiengesztelődésre. Csak akarni kell és meg fog szülni a magyar tornasport lelki egysége, amely jelenleg nincs meg, mert nagyon sok komoly sportember keserű érzéssel áll a közelmúlt érthetetlen eseményei előtt. Mélyen tisztelt Elnökség! Kedves Sportbarátaink! Nemesak a főváros, hanem a magyar vidék tárgyilagos, tisztánlátó egyesületeihez é azok vezetőségeihez fordulunk becsületos, nyílt magyar szívünk önzetlen szándékával és tervével. Nem akarunk mi semmi mást, csak teljes békét a magyar tornasportban! Kérünk benneteket, csatlakozzatok mozgalmunkhoz! Kérünk, hogy amennyiben elgondolásaink a ti felfogásotokkal harmóniában állanak s a felvetett eszme keresztülvitelében tudunk találkozni, akkor küldjétek az alábbi címre egy olyan szövegű memorandumot, amelyben az itt felhozott indokokra való tekintettel kívánjátok Pelle István fegyelmi ügyének újrafelvételét és revízióját.

— Kívánjátok a bölcs és igazságos ítéletet, amely nem megalázó, de elégtelendő lesz Pelle Istvánnak.

— Viszont a MOTESZ elnöksége is sértetlenül álljon a magyar sport közvéleménye előtt. Ne legyen győző ebben az ügyben senki más, csak a magyar tornasport egyetemessége. Szíves értesítéseket várva, maradtunk igaz sporttársi üdvözléssel.

Fényes győzelemmel fejezte be külföldi turáját a NAC

Kedden délután Oranban játszott a NAC, az ottani válogatott ellen és azt 2:0-ás féldíj után 5:0-ás megsemmisítő fölényrel győzte le. A mérkőzés elé az egész ország sporttársadalma fokozott, de féltő érdeklődéssel tekintett. Aggódni lehetett is ezen utolsó mérkőzésért, mert tudvalevő, hogy az ellenfél nagy játékért képvisel, míg a NAC csapata fáradt, agyonhajszolt és huszonnégy mérkőzés volt a lábában. A nagyváradi zöld-fehér legénység azonban kitett magáért és ezen utolsó mérkőzésén is meglepően nagy gólaránnyal győzött. Ez az eredmény annál is értékesebb, mert, mint ismeretes, három héttel ezelőtt 2:2-ös döntetlennel végeztek ugyanott a nagyváradiak. Az eredményt közlő távirati értesítés szerint az utolsó mérkőzést nagy közönség élvezte végig és lelkes ünneplésben részesítették a győztes csapatot.

Három hónapot töltött a NAC futbalcsapata külföldi túrán, amelynek során Franciaországban, Luxemburgban, Korzika szigetén és Észak-Afrikában vendégszerepelt. 1932 december 16-tól 1933 febr. 28-ig 25 mérkőzést játszott. Ebből a 25 mérkőzésből 21-et megnyert, 4 esetben döntetlenül játszott, de egyszer sem kapott ki, 110 gólt adott és 23 gólt kapott, kb. 2000 kilométert utazott és eredményei összesítésben 92%-os átlagot mutatnak. Ez a Nagyváradi Atletikai Club brilliáns túramérlege, amelyhez fogható egyetlen európai csapat sem tud felmutatni.

Szabó Andor, a NAC utimarsallja értesítette a klub elnökségét, hogy vasárnap, március 5-én már Budapesten lesznek, mert a montpellier-i és a nizzai mérkőzést a játékosok fáradtságára való tekintettel lemondták. A csapat így minden valószínűség szerint legkésőbb hétfőn délután megérkezik Nagyváradra, ahol ünnepélyes fogadtatásban részesítik a két világrészt bejárt szimpatikus futballistákat, akik erre az ünneplésre eredményeik után rá is szolgáltak.

Óbecsei Obitz Gábor Aradon. Többheti tárgyalás után az aradi munkáscsapat, az AMTE vezetősége megegyezett Obitz Gáborral, a huszonötösörös magyar válogatott játékosal, aki mártól kezdve az AMTE tréneri tisztjét látja el. Az aradiak nagyon sokat nyertek Obitzzal, akitől rengeteget tanulhatnak és akiknek szakszerű irányítása mellett ismét régi nagy formájára futhat fel a munkáscsapat, hiszen megfelelő játékosanyag bőven áll a tréner rendelkezésére.

Játékoskارتell a Nemzeti Bajnokság csapatai között. A Gloria és az AMTE körlevelet küldtek szét a Nemzeti Bajnokságban résztvevő csapatok között, amelyben azt indítványozzák, hogy a Nemzeti Bajnokságban szereplő csapatok kössenek játékoskارتell.

Keholing résztvesz a montecarlói teniszversenyen. Keholing két pompás győzelme után (Beaulienben megverte a spanyol bajnok Maiort és az angol Austerit), a montecarlói versenyen indul el. Itt kerül lebonyolításra az évről-évre kiírt Buttler Trophy is.

Vidéki főmegbízottaink: Arad: A „Vasárnap” kiadóhivatala, Str. Bratianu és Kállai N. for P. M. Viteazul 4 — Brassó: Paulusz Ferenc Középföldi István, Piata Reg. Maria 24. — Kolozsvár: Dr. Sulyók István, Főtér 15., emelet. — Marospásárhely: Elekes Pálné, Főtér 60. szám. — Nagy-károly: Sultész József, Str. Gen. Mosoiu 21. — Szatmár: Rencz Antal, Karitászkönyvkereskedés. — Temesvár: Misszió kegytárgyüzlet, Pü-pöki-palota, Str. Lonovics 1. — Zsilbölgyi képviselő: Molnár Sándor, Petroseni. — Minden, a lapunkkal kapcsolatos ügyben, tessék nevezettekhez, vagy a többi városokban levő bizományosainkhoz fordulni.

Kiadja az Erdélyi Lapok Lapkiadó Rt.

Készült a Szent László nyomda Rt. körliorgógepen Oradea (Nagyvárad) Str. Carol II. No. 5.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 80 lei. Allatkoresőknek 33 százalékos kedvezmény.

Lakás

3 szoba, konyha, előszoba, fürdőszoba, 2 szobás és 1 szobás lakások mel- lőkhelyiségekkel kiadók. Szent János-u. 10.

Kiadó 3 szobás szép, uri lakás, minden mellék- helyiséggel és egy ketszo- bás emeleti lakas fürdő- szoba és mellő helyiséggel 1933 május 1 től Str. Mol- dova (Kálvária utca) No. 18. sz.

Háztelek utcai fronttal, Szaniszló-utcan eladó. — Cim a kiadóban

Háromszobás, modern lakas majusra kiadó. Sal Ferenc-utca 14. Értekezni Szabó Béla, Sal Ferenc-u. 8. sz.

Fogalmatlan helyen, szép üzlethelyiség kiadó. Tisza Kálmán-tér 19. Röhlich Lajos.

Utcai 2 szobás lakás mel- lőkhelyiségekkel majus 1-re kiadó. Bethlen-u. 24.

Alkalmazás

Fiatalkertész-szögöd sze- rény igényekkel, állást ke- res. Cim Jancsó I. Mihály Tárgul-Secuoco, (Treis- scaune.)

Házvezetőnői állást ke- res, perfect főz, vidékre is elmegy, de minden házi- munkát, mosást, vasalást vállal és szépen elvégzi. Osv. Burik József Szacs- vay-u. 62. III. ajtó.

Különléle

Cserépkályhákat, takar- réktűznelveket legolcsób- ban javítok és tisztítok a munkanélküliség miatt. — Mózes kályhás, Magyar- utca 36.

Finom fehérnemű var- rást és javítást vállalko- meghívásra házhoz me- gyek. Percecs-utca 5. szám, bent az udvarban.

Adás-vétel

ELADO jutanyos aron egy speciat-electromotor, 220 V 1/2 lóerős, egyenáram- hoz. Cim a kiadóban. — Lajos.

Nyomdai munkákhoz al- ka mas puna ómot állan- doan vesz a Szt. László- nyomda Rt. Oradea, strada Rege e Carol No. 5. (volt Sznágyi Dezső-u.)

Egy 12-ös jókarban lévő gyorsasajtó kedvező feltéte- kek mellett eladó. Cim Kálmár Nándor Arad Str. Cim nescu (Deák Ferenc) No. 40

„Erdélyi Lapok” könyvei:

CSURÓS E.: Csillaaszállítás — — — 60 lei
WALTER: Napsugarak. I.—II.—III.
rész — — — 170 lei
EYMARD—SCHEFFLER: Szentáldo-
zás—Életforrás. — — — 50 lei
EYMARD—SCHEFFLER: Az isteni
nagy szentség — — — 50 lei

ERDÉLYI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYA.

LEGSZEBB IMAKÖNYVEK:

Bangha B.: IMAKÖNYV. (Művelt közön- ség számára, igen szép kötés, művészi kivitel) 50 lei
EGI LANI. Imádságos és énekeskönyv. (Mindenki részére, szép, egész vászonkötés) 50 lei
Sándor Imre: KATOLIKUS IFJUSÁGI IMAKÖNYV. (Középközlés tanulóifjusá- gnak, egész vászonkötés) — — — 60 lei
Scheffler J.: JÉZUS NEKED ÉLEK. (Gyer- mek imakönyv, igen csinos kivitelben) — 40 lei

Erdélyi Lapok könyvostályá.